EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

VÝBOR PRO OBČANSKÉ SVOBODY, SPRAVEDLNOST A VNITŘNÍ VĚCI

V Bruselu dne 10. července 2004
LIBE/6/22575
Rev4

DOTAZNÍK PRO SLYŠENÍ KANDIDÁTA NA KOMISAŘE NAVRŽENÉHO PRO POLITIKY TÝKAJÍCÍ SE PROSTORU SVOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVEDLNOSTI

***(NB: V zásadě** by se kandidát na komisaře měl seznámit se zprávami o Tampere II (KOM(2004)401–SEK(2004)680 a SEK(2004)693), které Komise ES předložila Evropské radě v červnu 2004. Měl by však upozornit EP na body, které nemá v úmyslu převzít nebo které by chtěl změnit, a uvést důvody, které ho k tomu vedly.*

Dne 1. května 2004, kdy byla dokončena první fáze vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, vyvstala otázka ohledně soudržnosti a rovnováhy mezi různými požadavky na svobodu, bezpečnost a spravedlnost, které byly stanoveny v závěrech Evropské rady z Tampere v říjnu 1999. Tuto otázku je nyní možné řešit především s ohledem na dosažení dohody ve věci návrhu Ústavy, který odstranil jakoukoli nejasnost ohledně politického cíle a který do budoucna posílí a zjednoduší ústavní rámec, na kterém je možné založit prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti tím, že se bude přistupovat mnohem ohleduplněji k (a) demokratickému principu, (b) základním právům a c) s větší účinností.

Větší ohleduplnost k demokratickému principu: politováníhodným zjištěním je, že v této oblasti, která se více než jiné týká zájmů a základních práv občanů, stejně jako politik citlivých pro členské státy, jsou rozhodnutí stále přijímána postupy, které plně nerespektují demokratický princip[1], jímž se podle svých prohlášení řídí Unie (čl. 6. odst. 1 Smlouvy o EU, čl. I. odst. 45 Ústavy). Za dva roky se díky Ústavě legislativní postup v zásadě stane běžným postupem, ale je zřejmé, že je už nyní třeba přijímat opatření na základě platných Smluv a stanovených a mnohokrát opakovaných politických závazků.

[1] Spolurozhodování s Parlamentem je vždy vyjímečný postup; konzultace, pokud jsou stanoveny, nebývají doplněny o vyčerpávající informace a většinou se na ně vztahují pevné lhůty; v případě zamítnutí Rada nevyvozuje žadný důsledek; Parlament není konzultován ve věci mezinárodních smluv a není ani informován při přijímání „společných postojů“ na mezinárodní úrovni.

V této souvislosti a se souhlasem ostatních členů kolegia se navržený kandidát na komisaře zavazuje využít všech stávajících opatření přijatých na základě platných smluv ve snaze posílit princip demokratického zastoupení orgánů Unie, a zejména:

1. přimět Radu, aby nejpozději 5. listopadu tohoto roku přijala rozhodnutí, které již měla přijmout 1. května 2004, přejít na postup spolurozhodování v případě opatření stanovených v hlavě IV. Smlouvy o EU, a to zejména v oblasti přistěhovalectví (článek 67 Smlouvy o ES a Prohlášení 5 připojené ke Smlouvě z Nice)?

2. přiznat EP skutečné právo podporovat legislativní iniciativu, zejména pokud příslušné právní předpisy spadají do oblasti spolurozhodování (III.234 Ústavy nahrazující článek 192 Smlouvy o EU)?

3. nesmířit se s odmítnutím spolurozhodovací pravomoci EP jak v běžných legislativních návrzích, tak ve věci návrhů Komise ES přijatých postupem zvaným „komitologie“, a již nyní v tomto smyslu změnit rozhodnutí Rady 468/99 (jak je stanoveno v čl. I.35 odst. 2 návrhu Ústavy)?

4. navrhnout Radě alespoň systematickou konzultaci EP při uzavírání jakékoli mezinárodní dohody nebo přijímání„společného postoje“, který se týká třetího pilíře, s ohledem na to, že nad těmito texty neexistuje parlamentní kontrola ani na úrovni členských států?

5. změnit nařízení 1049/01 a), aby byla zajištěna transparentnost legislativních rozprav v Radě (jak je stanoveno v I.23 odst. 5, I.45 odst. 2 a článku II.42 návrhu Ústavy) a b), aby byl zajištěn přístup a/nebo parlamentní kontrola nad důvěrnými informacemi, se kterými zacházejí instituce vztahující se k prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti (což je běžná praxe mezi národními parlamenty a vládami členských států)?

6. důkladně informovat parlamentní výbor a systematicky zaujímat postoj k legislativním iniciativám členských států nebo k provádění opatření přijatých EU?

7. poskytnout Evropskému parlamentu a národními parlamentům při každoroční rozpravě o prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti podrobnější informace o problémech, které se vyskytly při jeho vytváření, včetně podrobného popisu jednotlivých postojů a výhrad jednotlivých států a zamýšlených řešení k jejich překonání?

Větší ohleduplnost k základním právům: zejména když Unie přijímá opatření, která přispívají k zavedení evropského veřejného pořádku v rámci kterého, bez ohledu na právní tradici každého členského státu, má pro každého jednotlivce a každého evropského občana platit rovnost před zákonem a vysoký stupeň ochrany na kterémkoli místě na území Unie. Jestliže až do Amsterodamské smlouvy byla ochrana základních práv spíše okrajovou povinností unijních politik (jejíž dodržování bylo ověřováno evropskými soudci), od této Smlouvy – a ještě více s Ústavou – se z ní stává hlavní cíl pro zákonodárce a kritérium jak pro přepracování starých právních předpisů, tak pro vytváření těch nových.[2]

[2] Podpora transparentnosti, rovných příležitostí, ochrany soukromého života, plurality a opatření proti diskriminacím a pro posílení občanství se stávají samostanými cíly ve vztahu k tradičním cílům podpory vnitřního trhu, konkurence v médiích, přenosu dat...

Jaká opatření zamýšlí přijmout kandidát na komisaře ve snaze posílit tento požadavek, který sám o sobě může zajistit vzájemnou důvěru mezi členskými státy a občany při budování Evropy? Zejména se zavazuje

8. podporovat opravdovou kulturu základních práv prostřednictvím budoucí Evropské agentury pro základní práva a poskytovat zdroje a nástroje pro podporu stálého dialogu a výměny informací mezi národními a evropskými zákonodárci a mezi Evropskými soudními dvory a Ústavními soudy členských států, aby byla možná výměna zkušeností a praktických poznatků, a vymezeny referenční normy na úrovni Unie?

9. na základě článku 13 protidiskriminačních opatření Unie a opatření ve prospěch ochrany menšin posílit a zavést transparentní systém pomoci pro občany a dialogu se členskými státy, zejména pokud jde o otázku ochrany práv zakotvených ve Smlouvách?

10. případným stanovením evropských kvót rozvíjet legální přistěhovalectví a současně zajistit integraci přistěhovalců, jak to stanoví nový právní základ, se kterým počítá Ústavní smlouva (čl. III-168 odst. 4)?

11. vhodnou iniciativou podporovat vyšší kvalitu občanského a trestního práva v Evropě (mimo přeshraniční případy) a zejména stanovit minimální záruky pro předvolané, aby se překonala veškerá neochota členských států při zavádění evropského zatýkacího rozkazu a dalších opatření v oblasti vzájemného uznávání.

12. podporovat vysoké normy pro ochranu soukromí a osobních údajů v jakékoli oblasti působení EU, a to prostřednictvím revize strategií systematického a nepřiměřeného shromažďování osobních údajů soukromých osob (jak je uvedeno v nařízení EP z 31/03/04)?

13. co nejdříve předložit návrh rámcového rozhodnutí, které stanoví normy pro ochranu údajů ve třetím pilíři a který počítá s evropským orgánem v podobě výboru složeného z orgánů členských států (které jsou sdruženy na úrovni Společenství ve skupině stanovené článkem 29 směrnice 95/46)?

Větší účinnost: Evropská rada si uvědomuje, že je do budoucna téměř nemožné přijímat rozhodnutí nebo, pokud se skutečně podaří je přijmout, je provádět, což velice oslabuje účinnost Unie.

Zatímco je zřejmé, že na rozdíl od tradičních politik Společenství, musí být v oblasti bezpečnostních politik posílena odpovědnost členských států, neboť každý z nich musí vzít rovněž v úvahu požadavky těch ostatních, jaká opatření zamýšlí přijmout navržený kandidát na komisaře ve snaze:

14. posílit pracovní spolupráci mezi členskými státy a stanovením ukazatelů určit společné normy účinnosti, které musí dodržovat veřejné správy členských států, aby byla úroveň ochrany (například na hranicích) dostatečně vysoká jak pro prevenci, tak pro boj proti organizovanému zločinu a terorismu?

15. co nejrychleji zajistit právní základ a účinné informování EP a jeho začlenění do problematiky, zejména při plánování výzkumných projektů v oblasti ochrany, pro které byla vyhrazena dotace ve výši několika milionů eur (PASR-2004)?

16. rozvíjet evropský bezpečnostní plán na základě národních bezpečnostních plánů a zároveň omezit své přímé intervence jak na úrovni orgánů, tak i agentur (Europol, Eurojust a budoucí Evropský prokurátor) na nezbytné minimum?

17. zavést komunikační sítě a sítě pro výměny informací za účelem bezpečnosti (například prostřednictvím evropského trestního rejstříku) a zároveň zajistit, aby v otázce spolupráce mezi jednotlivými zpravodajskými službami k ní docházelo jak pod demokratickou kontrolou EP, tak i pod kontrolou národních parlamentů a evropských soudců?

18. zajistit, aby budování evropského prostou svobody, bezpečnosti a spravedlnosti nebylo ovlivněno zvláštní situací v některých členských státech, aby Schengenské normy (které v současnosti platí pro 22 členských států) byly přijaty jako obecné pravidlo Unie a aby, na druhé straně, bylo možné rozvíjet posílenou spolupráci, když státy brání přijetí opatření zajišťující vyšší úroveň ochrany základních práv?

19. zajistit, na straně jedné, aby rozpočtové zdroje věnované na evropský prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti, zejména při revizi finančních výhledů v období 2007-2013 se zvláštní kapitolou nazvanou „občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost“, umožnily dosáhnout politické cíle vymezené v rámci budoucího programu Tampere II a, na straně druhé, aby tyto zdroje byly spravovány účinným a transparentním způsobem?